

zarobljenika i od 100 do 200 topova. Ništa manje nego 23 su se nemačke divizije borile u tom delu fronte te su pretrpele teške gubitke. Rezultat je ove akcije taj, da su naše čete na čitavoj fronti između Sennee i Somme mogle nastaviti svoje napredovanje. One napreduju na istoku veoma brzo te dopremaju čitave zalaznice neprijatelja i pojedine baterije i strojniopuščane postojanke. Brojno pučanstvo, koje je ostalo po selima, dolazi našim četama oduševljeno u susret. Cambrai je potpunoma u našem posedu. Kanadske su čete 1. armije doprle u grad rano u jutro, dolazeći sa severa, dok su engleske čete 3. armije prodrle u grad a kasnije s juga.

Od 2. augusta probile su engleska 3. i 4. armija čitave, spretno izgrađene linije dubokog obrambenog sistema, koji je sastavljen od nanizanih pojasa jako utvrđenih opkopa i koji obuhvaća čitavu Hindenburgovu liniju od St. Quentin do Arrasa u širini od 34 milja. Ovo su područje probile u dubini od 30 do 40 milja. Naše čete operiraju sada već istočno od Hindenburgove linije. Tečajem ove operacije i počamši sa 2. augustom zadali smo neprijatelju veoma teške gubitke na mrtvima i ranjenicima te smo dopremili preko 110.000 zarobljenika i 1200 topova. Ovaj je uspeh bio polučen od engleskih četa, koje su žilavo odoljele već pramaljetnim ljuhim navalama neprijateljske glavne sile. Odlučan je duh ovih četa omogućio za tim ofenzivu. Junačkim svojim držanjem u obrani i navali iskazali su se naši mornari kao prvoklasni vojnici. Napredovanje traje. Danas poslepodne doprli smo do opće linije Bohain-Bisigny—Caudry—Cauroir.

Francuzi kod St. Quentin.

Francuski izveštaj od 9. oktobra u večer javlja: Zestoke navale, poduzete već kroz nekoliko dana po francuskim i engleskim četama severno i južno od St. Quentin, prisilile Nemce na sveopći uzmak. Danas su čete naše prve armije nastavile progon između Somme i Oise. Kod toga su skršile mesni otpor te dopremile zarobljenika. Istočno od železnice St. Quentin-Le-Cateau držimo sumu Etres i selo Beautroux. Dalje na sever prodrli smo preko Fonsomma, doprli do Fontaine-Notre-Dame te smo zaposeli na severnom bregu Oise Maxoi i Mozieres. Naše napredovanje iznosi prema istoku 8 kilometara od St. Quentin. Do sada smo dopremili 2000 zarobljenika i topove kao što i brojne strojne puške.

Nemačka pristaje na Wilsonovu notu.

Berlin, 11. (D. u.) Kako se izjavlja u dobro upućenim diplomatskim krugovima, odgovara službeni tekst Wilsonove note posvećena pre priopćenom neslužbenom tekstu potpunoma. Kako javlja „Vossische Zeitung“ biće odgovor na Wilsonovu notu predložen, pre no što će biti odaslan saveznom veću. Savezno se veće radi toga sastaje danas poslepodne. Odgovor na Wilsonovu notu biće prema večernjim novinama odaslan i priopćen još danas. O sadržaju odgovora saznaje „Berliner Tageblatt“, da će izmena imenja između nemačke vlade i predsednika Wilsona dovesti do trajnog mira za ceo svet.

Iz zastupničke kuće.

Beč 11. D. U. Zastupnička je kuća nastavila debatu o prešnim predlozima. Zastupnik Micheja prosvедуje protiv namerama Nemaca da se stvorí pokrajina „Deutschslesien“ te odbija smešni poziv na Poljake, neka podupiru kod toga Nemce. Govornik se pritužuje na zapostavljanje poljačkog i češkog življa u Slezijsi. — Zastupnik Wityk veli, da Wilson nije napomenuo Ukrajinu u svom govoru, ali da će oni ipak kucati na vrata mirovne konferencije te zahteva, neka Poljaci ispravne ukrajinske pokrajine. — Zastupnik Gasser traži, neka se za kotorski proces protiv mornarima delegira drugo sudište, pošto nema u Kotoru dovoljno branitelja. Talijani očekuju budućnost svojih pokrajina u toj državi od budućeg mirovnog kongresa na temelju načela, koji će biti merodavni za uzdržavanje trajnog mira. — Za tim odgovara ministar za zemaljsku obranu Czapp na različite interpelacije. — Zast. dr. Schacherl (soc. dem.) prosveduje protiv ministru za zem. obranu te opisuje mučenje vojnika i nedela kapetana Wolfganga. Prelazi na kotorske događaje te veli, da su prema jednodušnim izjavama svih časnika u Kotoru vladali mornari u Kotoru uzornom stegom. Govornik traži, neka se taj proces abolira. — Govornik talijanskih klerikalaca Bugatto veli, da su Talijanci i Rumuni jedini narodi, koji se nisu izjavili još protiv državi te traži izvesna jamstva za talijanski življ, za svaki slučaj rešenja jadranskoga problema.

Glasovi o mirovnom koraku središnjih vlasti.

Engleski list „Daily Mail“ piše veoma oštro protiv mirovnog koraka središnjih vlasti te veli: „Kod Nemaca nisu pobedile reči, već samo dela. Zahtev, da se sklopi primirje u času, kad su Nemci mnogo izgubili, ne ide za mirom, već je puki manevar. Nemački car još istupa svim svojim au-

toritetom, da veli svojoj vojsci: „Zaključio sam, da ponudim mir.“ Badenski princ Maksimilijan pušta s vida, da govorimo s Clemenceaum, 15. Wilsonovu točku: Nema mira s Hohenzollernima! — Naumili smo, da s Pruskom i s Austro-Ugarakom isto tako postupamo kao s Bugarskom. Ako je nemački narod iskren i hoće da zna jamstva, što ih mi tražimo, ona se mogu izraziti u dve reči: Bezuslovna predaja. Moraju povratiti ukradenu imovinu i platiti štetu, koju su prouzročili. Moraju izručiti saveznicima cara, Klucka, Billowa i Bethmanna, da i saveznici uzmognu suditi. Ovima se moraju, pored imena od nekih 500; pridružiti šefovi zarobljeničkih tabora u Nemačkoj i napokon Lenjin i Trocki. Osim toga ne će Nemačka ni uz koju cenu natrag dobiti svoje kolonije, Nemačka je imala svoje mesto na suncu i sasvim ga je izgubila. Ako su Nemačka, Austro-Ugarska i Turska voljne predati oružje, kako je to učinila Bugarska, te zatim ispravne sve zaposednute krajeve, mogao bi Wilson posredovati primirje i raspravljati o općem miru.

Češka štampa, kako bečki listovi javljaju iz Praga, opširno komentira mirovnu ponudu centralnih vlasti. „Pravu Lidu“ piše između ostaloga: „Sada nemački zastupnici već i ne taj, da predstoje veliki preokreti. Poznati zahtevi slavenskih naroda ne prosuduju se više kao utopije, kao preteranosti, već kao bliza zbilja. Danas Nemci pitaju, što Česi nameravaju s Nemcima, kad se oživotvori češka država. Reč o konstituantni Nemaca u toj državi nije više prazna reč. U neprestanim većanjima dolazi se do toga, da Nemci moraju postaviti one političke linije, u kojima će zahtevati za sebe ono, što su do sada samo posmatrali ideološkim slabijih, ugroženih i poilačenih.“ „Venkov“ opaža, da se osobitost sadanje mirovne ponude sastoji u tome, da su s jedne strane uveli već postavljeni, i to od Wilsona. Nota ne prihvata ove uvete. Jer to bi bila kapitulacija i ne zaboravimo, da primitak uveta Wilsona znači takodjer i obvezu, da se uredi češko-slovačka država, koju je predsednik Sednjenih Država već priznao, a o kojoj gof Burlan do sada ništa nije htio da čuje. Reč je sada na Wilsonu. Dne 27. rujna izjavio je on, da ne će dopustiti, da se s njim trguje i cenjka. Hoće li on kod te izjave ustrajati ili ne, o tome danas ovisi sudbina Evrope. Jedno se može kazati, da stvar ne će tako glatko ići, kako se to tu i tamo misli.

Provedom mirovnih uveta Izdali su Česi i južni Slaveni ovu izjavu: Slavenski klubovi još do sada nisu zauzeli stanovište prema nemačko-socijalističkoj mirovnoj ponudi i to obzirom na mirovni odbor i na konstituiranje zastupnika pojedinih nacija za jednu nacionalnu skupštinu. Oni nisu stavili nikakvu direktnu mirovnu ponudu, nego su jedino razložili svoju načela za mir, polazeći sa stanovišta, da vlada nije kompetentna, da u ime njihovih nacija pregovara. Program je nemačkih socijalnih demokrata vredan pažnje, ali su svejedno duboke diferencije između njih i slavenskog stanovišta. Bitna je diferencija u shvaćanju samoodredjenja. Sa slavenske se strane ono ne veže dualizmom i granicama Monarhije, a sa socijalističke su strane granice postavljene kao neprekoračivi okvir. Socijalno-demokratski predlog unapred određuje cilj: preustrojstvo Monarhije u jednu federaciju sa delimično općenitim zakonima i upravom, a Slaveni u prvom redu traže suverene nacionalne države, koje će sa susednim nacionalnim državama urediti prema ugovorima zajednička interesna pitanja. Dakako na temelju slobode i samovlade svih naroda. Slaveni ne veruju obećanjima vlade i traže internacionalne garancije. U sadašnjoj dualističkoj formi ne može vlada ispuniti svojih obećanja. Jedino je mirovna konferencija kompetentni forum, čiji se zaključci mogu provesti. („Zeit“)

Ljubljanski „Naprej“ baveć se mirovnim ponudom na temelju Wilsonovih točaka, piše: Nema sumnje, da će antanta na mirovnu ponudu odgovoriti. No do sporazuma tako brzo ne može doći, jer će antanta svakako tražiti čvrstu podlogu, na kojoj će moći sklopiti mirovne ugovore. Do sporazuma će teško doći, dok su zaposednuta tuđa zemljišta, dok se ne će u Nemačkoj provesti parlamentarizacija, dok se u Austriji, a pogotovo u Ugarskoj ne reše narodna pitanja tako, da će antanta biti uverena, da u središnjim vlastima preuzimaju na sebe odgovornost faktično narodi. Put do mira još uvek nije tako utvrđen, kako to neki misle. No nije ni daleko. Budu li centralne vlasti prihvatile uvete, koje će postaviti antanta, tada je mir blizu. Ako ih ne prime, takodjer je mir blizu, a donet će ga važni politički događaji, koji svom žestinom kucaju na vrata. Državnici, koji su do sada vodili sudbinu naroda, jesu neodgovorni, zato moraju na njihova mjesta doći zastupnici naroda, koji će preuzeti odgovornost i jamstvo za izvedenje demokratskih načela. To je najkraći i najsigurniji put k miru.

* Nemačko vojno vodstvo zatražilo je Harden u Münchenu 5. oktobra imao je Harden u Münchenu nje, u kojem se bavio s političkim položaj svom je govor kazao, da ponuda za primirje usledila samo u sporazumu s vojničkim već na njegov vlastiti poticaj.

* Nemci odlaze a Francuzi dolaze. Berl Nemački vojnici zapustiće danas Sofiju. Fr kontigent, koji imade zaposesti Sofiju, uniče u grad. Nemački je poslanik opunomoćen, pusti s osobljem i s nemačkim konzulima Bug Zaštita nemačkih interesa poverava se holan poslaništvu. Istodobno s nemačkim poslan zapustiće zemlju i ostatak nemačke kolonije.

* Englezi pred Le Cateau. London, 10 ter. Mi stojimo dve milje pred Le-Cateauom.

* General Alekoev umro. Kijev, 10. vrhovni zapovednik ruskih četa, general Alek umro je u Jekaterinodoru. Novine slave g najboljeg vodju ruske armije.

* Turska ispražnjuje Baku. Petrogra Boljševičko glasilo javlja: Turska povlaćuje čete iz Bakua na granice, određene brest-lito mirom.

* Pregovaranja u Solnogradu razbila se. Wiener Tagblatt javlja, da su gospodarski govaranja između Austro-Ugarake i Nemačke šila 9. oktobra i da su učesnici zapustili Solnograd. Tvrdi se, da su se pregovaranja definitivno razbila.

* Kongres srednjo-evropskih naroda. U hingtonu obdržavala se skupština naroda srednjo-evropskih država. Na njoj su zaključili savez oni nazivlju „demokratsko srednjo-evropsko ženje za unapredjivanje zajedničkih interesa svih država“. Namjera jest, da se stvori savez država, koji bi sezao od istočnoga do Crnoga i dosizao do Jadrana, da se Nemačka za uve ključni od dalekog istoka. Na konferenciji bili su zpani Rumunji, Jugoslaveni, Poljaci, Litavci, Slovaci, Ukrajinci, Talijani i iredentistički vođja Ceho-slovačka Masaryk izabran je prednikom. („Voss. Ztg“)

* Wekerle nije još predao ostavku. Bupešta, 11. (D. u.) Nekoliko je novina donelo da je ministar predsednik predao ostavku i da nj. Veličanstvo prihvatilo načelno tu mislju. Gyar Tudosito doznaje s upućene strane, da vest ne odgovara istini.

* Karoly na obzoru. 10. oktobra primio je Karoly u audijenciju. Zadnjih je dana Karoly ferirao s vođjama narodnosti, sa Slovacima, munjlma i Srbima. Karoly je takodjer interve kod ministra predsednika Wekerlea, neka is internovane slovačke narodne vodje.

* Mađžari nudjaju. „Slovenec“ javlja iz greba: Na konferenciji narodno-radikalne stranke saopćilo se, da su Mađžari ponudili Srbima ministru bez listnice, samo da ih predobe za Srpska je narodno-radikalna stranka odbila ponudu.

Iz slavenskog sveta.

Iz Hrvatske. „Neue Fr. Presse“ donosi broju od utorka iz Budimpešte ovu vest: „Je general-pukovnik barun Sarkotić, zemaljski glavica Bosne i Hercegovine imao prilike, da p vladara iznese svoje nazore o banskoj krizi i u slavenskom problemu, koji je s time u vezi. U dijenciji generala-pukovnika Sarkotića pretresalo pitanje u koliko se može poći u susret hrvatskoj srpskoj koaliciji, kod rešavanja jugoslavenskog pitanja. Kako se pogovara, učinjene su koaliciji d kosežne koncesije, koje se odnose kao na is njenje jugoslavenskih nastojanja tako i na reviz ugarsko-hrvatske nagodbe. Ministar za Hrvatsku Unkelhäuser dolazi sutra iz Beča u Budimpeštu, će ministru predsedniku dr. Wekerlu podati izve o svojoj današnjoj audijenciji. U merodavnim ug skim krugovima drže se čvrsto kandidature Unkelhäusera za bansku čast. Ovo shvaćanje ugars vladinih krugova bilo je potkrepljeno u pregov rima, koje je ministar predsednik dr. Wekerle vodio sa predsednikom hrvatskoga sabora. Egzeltivni odbor hrvatsko-srpske koalicije je stvorio ključak u kojem se veli, da će stranka pristati sa na takovo rešenje banske krize, koje bazira potpunom priznanju parlamentarnog načela. — Ko licija želi, da ban bude izabran iz sredine nj većine ili da si pre preuzeća vlade osigura po renje te većine. Drži se, da nedavni pregovori Unkelhäusera u Zagrebu nisu doveli do nikakovo pozitivnog rezultata, ali da će posle svoje današ audijencije opet nastaviti pregovore sa hrvatskim političarima.“ „Hrvatska Riječ“ dodaje tim izvodim Ako ova vest stoji, onda će dr. Unkelhäuser dvojimo, naći jednaku situaciju ovde, kao i p put. Kako se može govoriti o samoodredjenju naroda, kad se sada kuša oduzeti Hrvatskoj ono, je pre poldrug godine sebi izvojevala, naime parlamentarni režim? Zar nisu nastala sada i veća važnija pitanja, nego li je promena na banskoj slici? — „Jutarnji List“ javlja: Već smo javili, da se dana 5. i 6. listopada o g. obdržavale u Zagreb konferencije, na kojima je zaključen osnutak

og Veča. Tim konfe anci iz Kranjske, St a. Istre, Dalmacije, B iz Hrvatske-Slavonije pe: Starčevićka stran ka stranka, Srpska n odvise skupine oko i „Novina“. Od n ovale većanjima od : ile su nacionalnoj k : Jugoslavenska so (Ljubljana), Socijalno atsku i Slavoniju, S aka i Hrvatska pučka „Mali Novina“.

Iz Slovenije. „S a; Bečki krugovi mob a Sve, čime bi mogli avenima. Kao pouzda Pilar. Oba primirje pr Gospodin se Suštera r. Pilar govorio je u ma, borzijancima i za stvu“ o kroatische LC nja. Ništa nije kara nvaćanje naših prilika u i Pešti očekuje spa . Nemački industrijalci enju države na federal podarili, kao i pre. Sa slavenske i češke zar se ne upuštaju u ni timpešti se sve ruši. M čio široke autonomije, slovačke države. U S avnici, koji su još juč Slovaka, da provedu vi. (1) Karakteristično a damo, gledajte, sam a što siliti; a u isti rat, koji mora onemo da dodje do, izražaja

Iz Poljske. Misl ali, da će isprazni po k ne da. Unatoč prist k je dala izabrati na p mačkog cara finskim k isle usledila je samo te, koje se vlada pre oje je izdalo i progla om nalogu, zamolilo je de tako milosna i nek lskoj, budući da bi P ka će vrhovna koman alji. Samo civilna će jskim življem.

Domać

Zatvaranje škole. U orazumno sa c. i k. u vorene sve škole u vinju i to od 11. t. m.

Zatvaranje bolnice z krajnske bolnice saop aje zatvorena za pose

Učiteljima. Preporu pretplate na „Hrvatski ene i odborske vesti u

Nemačko kazalište. njeginja Cardasa“ pr o je mnogo pleskanja ereta opetuje. — Prek kon osvanuli trojezični nek može u njemu s venska je publika pla stala te je već odavna zire.

Dnevni

Iz Medjumurja. „Nov , da hvalevrednom i ećenika staju na put b magati. Nedavno je p sku gimnaziju. Za par gosp. ravnatelj ne trel na mesta. Otpustio ih a šteta roditeljima, koji ni i u velike se istosil iznavao prilike u Medj umursku zvao Mađžari Sao. Ako za tu decu razdinu, naće za njih v ije će im sve badava d e, stalne i verne janjče opada za nas Hrvate, o koristi, da se ovde m no; vlastita braća su i su „Novine“ a mi doda znje svrača na pograv pućene našim narodom.

...to zatražilo...
 u Münchenu...
 litičkim položaj...
 pnuđa za primij...
 vojničkim ve...
 ...zi dolaze. Berl...
 anas Sofiju. Fra...
 sti Sofiju, uniče...
 opunomoćen, ni...
 konzulima Bu...
 verava se holan...
 mačkim poslan...
 mačke kolonije...
 London, 10...
 Le-Cateauom...
 ...Kijev, 10...
 ...la, general Alek...
 ...vine slave g...
 ...u. Petrogra...
 ...rska povlaćuje...
 ...djene brest-lito...
 ...du razbila se...
 ...u gospodarak...
 ...ke i Nemačke...
 ...zapustili Solno...
 ...definitivno ra...
 ...h naroda. U...
 ...na naroda sre...
 ...aključili savez...
 ...njo-evropako...
 ...kih interesa...
 ...se stvorio savez...
 ...a do Crnoga...
 ...mačka za uve...
 ...enciji bili su...
 ...edi, Litavci...
 ...adentistički...
 ...abran je pred...
 ...Voss. Zig...
 ...ostavke. Bu...
 ...ovina donelo...
 ...ostavku i...
 ...tu misliju...
 ...te strane, da...
 ...obra primio...
 ...dana Karoly...
 ...Slovacima...
 ...odjer interven...
 ...lea, neka isp...
 ...lje...
 ...ec" javlja iz...
 ...radikalne sr...
 ...ponudili Srb...
 ...predobe za...
 ...naka odbila

...og Veća. Tim konferencijama sudelovali su članici iz Kranjske, Stajerske, Koruške, Gorice, Istre, Dalmacije, Bosne-Hercegovine i Ugarske. Iz Hrvatske-Slavonije sudelovale su ove stranke: Starčevićka stranka prava, Hrvatska pučka stranka, Srpska narodno-radikalna stranka, i odvisne skupine oko „Malih Novina“, „Glasa i „Novina“. Od novih grupacija, koje nisu sudelovale većanjima od 2. i 3. ožujka 1918., pripadaju se nacionalnoj koncentraciji i „Narodnom Jugoslavenskom socijalno-demokratska stranka (Ljubljana), Socijalno-demokratska stranka za Hrvatsku i Slavoniju, Srpsko narodno-radikalna stranka i Hrvatska pučka seljačka stranka i skupina „Malih Novina“. — E pur si muove.

Iz Slovenije. „Slovenski Narod“ javlja iz Bečke krugovi mobiliziraju u zadnjem trenutku, čime bi mogli postići kompromis s Jugoslavenima. Kao pouzdanici služe im Sušteršič i Pitar, Oba primaju prešni poziv, neka dodju u Gosposdin se Sušteršič pojavio u parlamentu. Pitar govorio je u večer pred nemačkim grobnicima, borzljancima i zastupnicima u „Političkom štvu“ o kroatische Lösung našega narodnoga života. Ništa nije karakterističnije za potpuno uvažavanje naših prilika, kao činjenica, da se u i Pešti očekuje spas od narodnih veleizdajnika. Nemački industrijalci izradili su nacrt o preuzimanju države na federativnoj bazi, u kojoj bi oni podarili, kao i pre. Sa sviju strana pozivlju sada slavenske i česke zastupnike na razgovore, ali se ne upuštaju u nikakva pregovaranja. I u Nijemskoj se sve ruši. Mađžari su prihvatili većelo široke autonomije, samo da spase integritet i državne države. U Slovačkoj kušaju oni isti načini, koji su još jučer zatvarali svakog pošte-Slovaka, da provedu plebiscit protiv slovačkoj državi. (I) Karakteristično jest, što vele u Beču: Mi ne damo, gledajte, samoodredjenje, nećemo vas što siliti; a u istinu uzdržavaju nasilnički načini, koji mora onemogućiti, da slobodna volja naroda dodje do izražaja. Neće nas više prevartiti.

Iz Poljske. Misli se, da Nemačka ozbiljno želi, da će isprazniti poljska područja. Ali joj se ne da. Unatoč pristajanjima uz Wilsonovu notu ne dala izabrati na protustajanje novog rođjaka mačkog cara finskim kraljem. Vest o ispraznjenju poljske usledila je samo radi reklame. Regentstvo, koje se vlada prema zapovedima iz Berlina, koje je izdalo i proglaš za veliku Poljsku pomoglo nalogu, zamolilo je sada nemačku vladu, neka tako milosna i neka pusti okupacijone čete u Poljskoj, budući da bi Poljska inače propala. Vojska će vrhovna komanda prema tome ostati u Poljskoj. Samo civilna će oblast bit nadomeštena poljskim življem.

Domaće vesti.

Zatvaranje škola. Usled raširivanja influence, razumno sa c. i k. lučkim admiralatom, bivaju zatvorene sve škole u gradu Puli, Balama i Vinju i to od 11. do uključivo subote dne 11. m.

Zatvaranje bolnice za posednike. Ravnateljstvo kraljevske bolnice saopćuje, da zemaljska bolnica za zatvorene za posednike do daljnje odredbe.

Učiteljima. Preporučamo svim učiteljima, da pretplate na „Hrvatski List“, jer ćemo sve društvene i odborske vesti u njemu objavljati. Odbor.

Nemačko kazalište. Jučer se davala opereta „Njeginja Cardaša“ pred rasprodanom kućom. U njoj je mnogo pleskanja i odobravanja. Danas se opereta opetuje. — Prekjučer su i u kazalištu nakon osvanuli trojezični napisi, tako te se i naš ek. može u njemu snaći. Bilo je i doba. Jer javenska je publika plaćala istu ulazninu kao što stala te je već odavna imala pravo na jednake zatre.

Dnevne vesti.

Iz Medjumurja. „Novine“ pišu: Dogadja se čeka da hvalevrednom i mućnom radu hrvatskih čenika staju na put baš oni, koji bi ih morali pomagati. Nedavno je poslano više djaka u varažinski gimnaziju. Za par dana vratit će se neki, jer gosp. ravnatelj ne treba Mađžara i jer za njih nema mesta. Otpustio ih je. Tako je nanesena veđa šteta rediteljima, koji su za decu sve priprema i u velike se istosili. Kad bi ravnatelj i malo znavao prilike u Medjumurju, ne bi decu nemurisku zvao Mađžarima, a i mesta bi za njih dao. Ako za tu decu nema mesta, ravnatelj uvaždinu, naće za njih već dosta mesta Mađžari, koji će im sve badava dati. Stvorit će od njih do stalne i verne janjčare. Medjumurje polako opada za nas Hrvate, a krivi su sami Hrvati. Koristit, da se ovde mnogi muće i muće, a kad opadno, vlastita braća su im neprijatelji. — Tako su „Novine“ a mi dodajemo, da se sve premalo žnje svrača na pogranične pokrajine, koje su pućene našim narodom. O njima zavisi Integri-

tet našeg nacionalnog ozemlja i obezbedjenost naše buduće države.

Što to znači? Osečki listovi „Narodna Obrana“ i „Jug“ javljaju, da se u Sremu popisuju svi oni, koji su na početku rata bili utamničeni ili internirani. Rečeni listovi ne vele, tko obavlja taj popis i po čijoj ovlasti — ali narod je uznemiren i obratio se na bana Mihalovića i svoje zastupnike, da saznadu za razlog ove čudne mere, koja kao da nagovešta nove progone. Je li moguće, da se još uvek, pa i sada, kada se prihvaćaju Wilsonova demokratska načela, misli na nasilja, koja su počinjena u početku rata i koja su našem narodu ostala tako živo u pameti. Kao da oblasti — ako one to rade — hoće sprečiti pristup mirovnim pregovorima, kada popisuju ljude i od svojih državljana stvaraju taoce. Najenergичnije mere bi se morale upotrebiti protiv onih, koji se ovakim poslovima počinjaju zanimati. Te mere ne će fronte promeniti.

Nemački oooljalleta o Jugoslavenima. Berlinska „Neue Rundschau“ donosi opširan članak Hermanna Wendela pod naslovom „Südslawischer Aufstieg“. Izmedju ostalog tu se veli: „Unatoč opadnom stanju misao ujedinjenja pobedonosno prodire. Sa Josipom Frankom ideja velike Hrvatske, pala je u grob i ne postoji danas kao prikaza u glavama onih, koji se ne mogu oprostiti tradicijonalnih predstava. I slovenski je partikularizam bez soka i moći. Sve što misli na budućnost, smatra Slovence, Hrvate i Srbe za jedan narod sa tri različita imena, te se bori za ujedinjenje svih Jugoslavena od Soče do Vardara. Demokratskačija pod uplivom rata i ruske revolucije, ukorenila je misao jedinstva dublje nego ikada pre. Kod takvog razvoja zahtevala je izjava Jugoslavenskog kluba u Beču, udruženje svih zemalja austro-ugarske monarhije, u kojima prebivaju Sloveni, Hrvati i Srbi, u samostalnu, svakom posredovanju tuđjih naroda slobodnu i na demokratskom temelju izgradjenu državu pod žezlom habsburške dinastije“. Istodobno zahtevao je vođa austro-ugarskih Jugoslavena in partibus infidelium, dr. Trumbić meseca sečnja iste godine, u svezu s Pašićem u krfskom paktu ujedinjenje Srbije, Crne Gore, Bosne-Hercegovine, Hrvatske, Dalmacije i slovenskih zemalja Austrije u Jugoslaviju. Od Adrije do Ponta živi preko 16 milijuna Jugoslavena (sa Bugarima), samo za trećinu manje od onoga broja žitelja, koji je pred stoltnu godinu imala današnja nemačka država. Celo to narodno telo bukiti narodnom silom i napeto očekuje budućnost. U razvoju ldućih decenija, za koji razvoj jamči plodnost svih zemalja i njihova vodna sila, taj će se narod silno ojačati. I za to ne treba nikakvog proročanskog dara za moći ustvrditi, da će Jugoslavenske mase unatoč svih vanjskih i unutrašnjih zapreka doći do narodne jedinstva, pa bilo to s nama, bez nas ili protiv nama.

Prosveta.

„Hrvatska Njiva“. Primili smo 39. broj revijalnoga tečnika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Abdilus: Nekaj o Slovenih. — Dr. P. Mitrović: Pitanje jugoslavenske bibliografije (Bibliografija bugarske ratne pesme). — Prof. Kostolac Kulišić: Borba i rad prema naučanju nekih sociologa (Svršetak). — Rajko Gjeranović: August Forel. — Smotra: T.: Skupština apstinenteskoga društva. — Miroslav Dragič: Ženske pomoćne sile. — Historičar: „Geschichte der Serben“ (o knjizi K. Jireček). — P. K.: Koncerti. — P. K. Jedna repriza. — Listak: M. L.: Pravnički sporovi. — Cijena je ovom broju „Hrv. Njive“ K 1, a dobiva se u svakoj boljoj knjižari, kao i u upravi Zagreb, Nikolićeva ulica 8. — U Puli dobiva se „Hrvatska Njiva“ u podružnici Jos. Krmpotić, ulica Franja Ferdinandova broj 3.

„Ženski Svijet“. Primili smo oktobarski broj „Ženskog Svijeta“ mesečnika za socijalne, kulturne i političke interese jugoslavenskih žena, s ovim sadržajem: Nevenka de Grisogono: Savez naroda: — Ada Negri: Derče — Dr. A. Bazala: O društvenoj ulozi žena. — Fran Albreht: Tri pesmi. — Dr. F.: Za realnim ciljevima. — Rik. Katalinić: Jeretov: Jesen. — Branko Nižetić: Očekivanje. — Dr. Milan Popović: Uzdržavanje rastavljene žene i naš zadružni zakon. — Antun Farčić: Laki rastanak.

200 kruna nagrade

daću onome mornaru, koji me je htio za vreme moje odsutnosti uputiti o mojim stvarima, ako me usmeno ili pismeno obavesti o tome. Zupanić, ul. Dirla 28.

Traži se žena

za čišćenje pisarne uz mesečnu plaću od 120 kruna. Kota sko poglavarstvo soba broj 9.

Kupuje u svakoj količini zdravi i čist

drop od grozdja.
 G. Curet, Trst, Via Sette Fontane 1.

Solite se naše Družbel

— J. R. Gazvoda: Neoposlano pismo. — Radovan Jovanović: Venenje. — Zorka Sime Lazića: O pravoj milosrdnoj dobroti. — Spasoje Nešković: Na rastanku. — Maksim Gorkij: Ženama. — Igo Gruden: Na Krasu. — Ksenija Atanasijević: Dvije Skice. — Scipio Sighele: Himna ljubavi. — Darinka M. Odovičeva: Muzika. — Davorin Trstenjak: Dolje zlatno telet Zofka Kveder: O onima, koji se vraćaju. Dr. A. Bazala: Romantični zvuci preporodnoga doba (II). — Prosvjeta: Jedna feministička knjiga (Dr. Julka Chlapec-Gjorgjević). Narodni vezovi kod Slovenaca (-a -r.). — Socijalna pitanja: Dalmatinska zagorska žena (Klonimir Skalko); Prilike privremenih učiteljica (V. N.); Ženska viša škola za socijalnu skrb u Pragu. — Naša Pisma. — Lisnica uredništva. — Godišnja pretplata „Ženskog Svijeta“ iznosi K 20, pojedini broj K 2. Narudžbe šalju se na vlasnicu i urednicu lista gdju. Zofku - Kveder, Demetrović, Zagreb, Pantovčak 1-b.

Red kaznenih rasprava kod okružnog suda u Puli do konca meseca oktobra 1918.

- Dne 12. X. 18. a) Rasprava proti Mariji Ruda radi zločina kradje pod predsedanjem predsednika Perućića; b) proti Antuna Isera radi zločina kradje pod predsedanjem predsednika Perućića. — Optuženika Isera brani dr. Stanich.
- Dne 15. X. 18. Rasprava proti Don Josipu Šain župe-upravitelju u Balama (Valle) i Antuna Barbetti, stolara u Balama radi zločina potvora na štetu oružničkog stražmeštra Leffera pod predsedanjem sudnika Cegnara. Na raspravu je pozvano 40 svedoka.
- Dne 19. X. 18. a) Rasprava proti Eduardu Vedra radi prestupka odobravanja čina nezakonitih ili nećudorednih pod predsedanjem savetnika Cegnara; b) Rasprava proti Antunu Vilenik i dvojici drugova radi zločina kradje pod predsedanjem savetnika Cegnara.
- Dne 22. X. 18. Rasprava proti Josipu Pachor radi zločina prevare pod predsedanjem savetnika Cegnara. Na raspravu je pozvano 15 svedoka. Optuženika brani dr. Stanich.
- Dne 24. X. 18. a) Rasprava proti Šime Anelić radi zločina potvora pod predsedanjem savetnika Cegnara. Na raspravu je pozvano 9 svedoka; b) Rasprava proti Ivanu Jurković radi zločina teške telesne ozlede pod predsedanjem savetnika Cegnara.
- Dne 25. X. 18. a) Rasprava proti Virginiju Defranceschi i 29 drugova radi zločina kradje pod predsedanjem savetnika Corazze. Optuženike brani dr. Flego; b) Rasprava proti Ane Zornada i 7 drugova radi zločina javnog nasilja pod predsedanjem savetnika Corazze.
- Dne 28. X. 18. Rasprave pod predsedanjem savetnika Corazze: a) proti Franju Matić i 1 druga radi zločina kradje; b) proti Antunu Dapas i 1 druga radi zločina kradje. Optuženika brani dr. Šoril; c) proti Mihi Bon i 1 drugu radi zločina proneverenja; d) proti Niki Bernabić i 3 druga radi zločina kradje; e) proti Foški Macan radi zločina kradje.
- Dne 29. X. 18. Rasprave pod predsedanjem savetnika Cegnara: a) proti Ivanu Rumeninjevovj supruzi radi zločina kradje. Optužene brani dr. Grossich; b) proti Lovru Sardonin radi zločina kradje.
- Dne 31. X. 18. Rasprava pod predsedanjem savetnika Corazze proti Martinu Ferlin radi zločina proneverenja.

Rasprave počinju sve u 9 sati u jutro, a ako ne svrše, nastavljaju se u 2 sata popodne.

Vojničke i mornaričke vesti.

U službu dolazi: Garnizonsko nadzorstvo: Natporučnik Panjković; lučko lečničko nadzorstvo na brodu Njog. Veličanstva „Bellona“: lečničko nadzorstvo u vojarni ratne mornarice: pučko-ustaški pomoćni lečnik dr. Buzolić.

Kupuju se stare knjige

svake vrsti i jezika. Podružnica Jos. Krmpotić Pula, ulica Franje Ferdinanda br. 3.

Još je vreme.

Pristupite oseguranju ratnog zajma, koje predstavlja opsežno obezbedjenje obitelji. — Povoljni uveti, bez doklada i sporednih pristojbina. — Prijave prima: Oseguravajući odlo c. k. austrijske zaklade za udovice i siročad palih vojnika, Trst, Via Lazzaretto vecchio 3, i Kotarski odeli u Gorici, Cirknici, Sezani, Kopru, na Voloskom, u Puli, Pazinu, Grižnjanu, Villa Vicentina, Kermínu, na Crocu, u Lošinju, na Reci i na Krku, dalje i banke: Anglo-Austrijska banka, Jadranska banka, Središnja banka nemačkih štedionica, Kreditni zavod za trgovinu i obrt, Banca Commerciale Triestina, Banca Triestina-Istria, Živnostenska banka, banka „Unione“ i druge, konačno: c. k. porezni uredi, općinski uredi i školska ravnateljstva u Trstu, Istri, Gorici i Gradiškoj.

Jadranska banka

u Trstu.

Oglas.

Na temelju zaključka redovite glavne skupštine dioničara Jadranske banke od 15. svibnja tek. god. i ovlaštenja c. k. vlade odlučilo je niže potpisano upravno veće, da izda

25.000 dionica Jadranske banke po K 400.-- nom. vrednosti

dižući time dioničku glavnicu za K 10,000.000.-- na K 30,000.000.--, uz sledeće uvete:

1. Posednicima starih dionica pripada pravo opcije na

20.000 dionica za cenu od K 575.-- tel quel

dočim se za

5.000 dionica za cenu od K 675.-- tel quel

otvara javna supskripcija i za nedioničare.

2. Dionice IX. emisije sudeluju na uspehu banke sa istim pravima i dužnostima kao i stare dionice počevši od **1. sečnja 1919.**

3. Pravo opcije pripada posednicima starih dionica, koji za pet starih dionica mogu dobiti dve nove uz prvenstveni tečaj od K 575.--. Dioničari, koji žele da izvrše opcijsko pravo, treba da polože plaštevne dionica jednom od zvaničnih mesta, koje prima supskripcije.

4. Predbeležbe na dionice javne supskripcije po K 675.-- primaju zvanična mesta, ali upravnom veću pristoji pravo repartacije supskribiranih dionica.

5. U slučaju, da prigodom repartacije bude potpisatelju dodeljeno manje dionica, nego li je predbeležio, povratice mu se uplaćeni višak dne 1. studenoga tek. god.

6. Predbeležba i uplata dionica u celosti mora uslediti izmedju 25. rujna i 15. listopada 1918., u kojemu roku treba da se takodjer izvrši pravo opcije.

7. Dobitak na tečaju novih dionica pripasće — po odbitku svih troškova i pristojbina pričuvnoj zakladi Jadranske banke.

8. Subskripcije primaju:

- Jadranska banka u Trstu i njezine podružnice u Beču (I. Tegetthoffstrasse 7-9.), Dubrovniku, Kotoru, Ljubljani, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku i Zadru, te ispostava u Kranju.
- Banka i štedionica za Primorje na Sušaku i njezine podružnice u Bakru i na Reci,
- Hrvatska centralna banka za Bosnu i Hercegovinu u Sarajevu i njezine podružnice u Mostaru, Bos. Šamcu, Tuzli i Zenici,
- Hrvatska Zemaljska banka, podružnica u Zagrebu,
- Prva hrvatska štedionica u Zagrebu i njezine podružnice u Belovaru, Brod n-S., Crikvenici, Delnicama, Đakovu, Karlovcu, Kraljevici, Novom, Oseku, Požegi, Reci, Senju, Sisku, S. Ivanu Zel., Varaždinu, Vel. Gorici, Vinkovcima, Virovitici, Vukovaru i Zemunu,
- Srpska banka u Mostaru,
- Živnostenska banka, podružnica u Beču.

TRST, dne 25. rujna 1918.

UPRAVNO VEĆE
JADRANSKE BANKE.

pojedini

CENA Netu: U prvom
za životnu god. K 4
za polugodište K 2
za mesec K 12--
sećno K 4-- u malo
daji 16 fl. pojedini
OGLASI primaju
upravi lista trg. Cus
Tisk Jos. Krmpo

godina IV.

Nema
na Wil

Berlin, 12
e vlade, upravlj
Odgovaraju
merike Izjavlja
Nemačka je
predsednik Wile
januara 1918 i
snovku za traj
regovaranja bil
azum o praktič
abe. Nemačka v
ezničke vlasti
Wilsonovih Izjav
Nemačka
um u austr
a, da udovol
oju se tiču i
lo primirje.
Sadašnja n
ornost za miro
anjima i u spo
aga. U svom s
ove većine, gov
me nemačke v
-Berlin, 12
Dr. S

Preko noći
line dinamke, b
bila, popustila je
verazorna energ
oni, koji su
zazivali svet, iza
pošteno, i čoveče
sveta i boje sa
savesni. A sad, t
nade u pravedno
I novine piš
Nema više oslo
Wekerle ministrov
Bathiany propo
nudjaju ispačen
stvo i samouprav
ndru javnosti me
napadaja zahrpt
nalista. Lamasch
nečka. Ali Lama
dalekovidni oni
proti moralu sile
se čini kraj krv
na temelju Justit
su imali reč gen
Oni su nezrelim
narode i države
A Wilson
obruženi, ismešivi
da izbavi Neme
kojega je Neme
rovnog posrednik
su spasonosne, i
mislili o savezu n
većtom miru odu
političare. Car Vi
primirje. I sve
zajućom brzinom
govori o prekre
Ali nema trag
ljaju: Bečki krug
se takodjer u Ma
meja. Obzirom n
više glasine, da t
veze s Austrijom
Stalna država. P
Izdana već 15. ok
Mađari i Ne
su tobož jedini bra
interese, Nemci i
ladtu. Ali nisu još
svoje megalomani
od svoje instinktiv
denuncijacija. Tim
se pridobiti si si
Wilsona, koji će n
10 milijuna Slaven
put do mora. G
imaču Poljaci pr
Nemci pravo na S
zaboravljaju, da t
poljsko područje